



ZBILJKA

MIROSLAV KIRIN



SADRŽAJ

PRIJE I POSLIJE ZBILJE	5
Imati olovku	6
ZBILJKA	7
Preda mnom se ljušti čovjek	8
Ne mogu govoriti o muškarcima koje pridržavaju drugi muškarci	9
Lišću treba napora da se ne pokrene kad zapuše	10
Želim boru vratiti njegovu uspravnost	11
Rano je jutro kad naga žena kleči na kuhinjskom podu i moli	12
Svoje bi se težine htio riješiti pa o tijelo vješa utege	13
Ti, koja kosom mlataraš lijevo-desno	14
Zrno riže	15
Bez svog je tijela žena koja hoda stazom	16
Dva čovjeka	17
Zamaranje glavom	18
Štake	19
S kišom štošta znade napadati	20
TRIPTIH O SITNIM BIĆIMA	21
Indijcima se to ne bi dogodilo	22
Makar bez sjaja u raspodijeljenim očima	23

Oči, u kojima je nekad prebivalo nekoliko stotina tebe	24
 SVE ŠTO SAM DOŠAO OPRATI	 25
Treba usred skoka stati	26
Iz ruke mi izlijeće pismo	27
Jedan muškarac u tramvaju (jednoj ženi u tramvaju Milivoja Slavičeka)	28
Sve što sam došao oprati	29
Sâmo tijelo sjedi na stanici i čeka noćni autobus	30
Čas krošnja s jabukama čas praznina vedrog neba	31
Plaši me zvuk koji mi se približava	32
 TRIPTIH O MUHI	 33
Nadmetanje s muhom u nedjeljno poslijepodne	34
Muha je sjedila na zidu	35
Muho, oslobodi moje čitanje	36
 KAD USTANEM I UGASIM SVJETLO	 37
Kad ustanem i ugasm svjetlo	38
Pitajte cipelu	39
Poslije poplave	40
Zamahnuo je rukama kao da će poletjeti	41

O	42
O čaju (ili o želji)	43
O žlici (za zajedničko ljetovanje)	44
O kiši	45
O jabukama (klupi i slobodnim rukama)	46
O disanju	47
O buci	49
O pogledu	50
O pticama	51
O vrani (koja me rano jutros dočekala na vrhu police s knjigama i nije ni trepnula)	52
O vrtu (u Središću koji se sklonio u vlastitu depresiju ne bi li odgodio smaknuće)	53
O upotrebi (Diane Labrosse: <i>Musique pour objets en voie de disparition</i>)	54
O stablu (Pačira u Zagrebačkoj banci u Maksimirskoj 68)	55
O vječnosti	56
O stolcima	57
O olovci	58
O autoru	59
Impresum	60

PRIJE I POSLIJE ZBILJE

IMATI OLOVKU

Imati olovku
dovoljno dugu
da se njome zapiše misao,
dovoljno kratku
da se istoj ništa suvišno
ne doda.

ZBILJKA

PREDA MNOM SE LJUŠTI ČOVJEK

Preda mnom se ljušti jedan čovjek.

Da bih opisao kako to izgleda, silazim za njim s tramvaja, pogledom zahvaćam kašetu s rajčicama što je čovjek drži uzdignutu na lijevom ramenu, i to je u redu, ljudi, pogotovo trgovci, svašta tegle sa sobom.

Ali pogled, ćudljiv kakav već je, ne napušta te rajčice, uporno sjedi na njima, gnječi ih, ili su već bile zgnječene i prije nego što je zasjeo na njih.

Da, pomislih, trule su, pa i nagnječene, sok se zgušnjava u njihovu podnožju, a ono što se ne zgusne diže se u zrak koji su zaposjele ose (ne znam odakud, nisu mogle biti s nama u tramvaju).

To me već brine, teret truleži na njegovim ramenima, što ga prisiljava da je nosi?

Može biti da se trulež izdigla kroz njega, doputovala iz dubine i sad cvrči na granici tijela, a on je nosi, pokazuje svima čiji se besramni pogled ne skanjuje zuriti?

Ili će biti da mu je ta trulež nametnuta, došla odozgo, sa strane, odnekud, pa je zbog nečega biva prisiljen tegliti?

Pogled potom spuštam (napuštam rajčice, kažem im zbogom) na njegovu slobodnu ruku, nabreklu od težine što mu zapravo oduzima slobodu pa pomišljam kako na njemu nije slobodno ništa osim nogu, a i one ga tegle, ne idu kamo bi htjele, nekamo svojeglavo, preko ceste, između auta, kamo ubrzo nestaje, s tri prepuna najlonska logora naguranih plastičnih boca.

NE MOGU GOVORITI O MUŠKARCIMA KOJE PRIDRŽAVAJU DRUGI MUŠKARCI

Ne mogu govoriti o muškarcima koje pridržavaju
drugi muškarci uglavnom uspravnoga hoda,
još manje
o muškarcima koje pridržavaju
žene
to je pridržavanje surogat njihova hoda
kao onome pijancu iz parka
koji misli da hoda sam a zapravo se toliko naviknuo na ono drugo
čvrsto tijelo
kraj sebe pa ga više ne doživljava kao tijelo čak ni kao štaku
(zapravo, kao da želi reći – vidi, odbacio sam i štaku)
osjeća ga kao sigurnost
kao sebe kao nekad (ne zna kad)
hoda kraj toga tijela kao sebe
i ne zna se je li dobro da ne zna
da to tek drugo tijelo sâmo hoda

LIŠĆU TREBA NAPORA DA SE NE POKRENE KAD ZAPUŠE

Lišću treba napora da se ne pokrene kad zapuše.

U tom naprezanju usporava se vrijeme

i moju ruku, koja te kani pomilovati, tako obuzdava otpor lišća prema
onome

što će zauvijek ostati nevidljivo.

Što će biti vidljivo jest ovo:

dvoje ljudi što idu prema nama milujući se

zapravo smo mi

samo da imamo strpljenja čekati

da vjetar stane

ŽELIM BORU VRATITI NJEGOVU USPRAVNOST

Od bora u žardinjeri do prozora rastegnuo sam uže, želim boru vratiti njegovu uspravnost.

Pio sam kavu i gledao ga povijenoga. Svakoga jutra. Danima. Kava je mijenjala okus zbog pogleda na nj.

Ne znam kad se i koliko povio, kako se to dogodilo.

Gledao sam ga a da nisam zamijetio kako mi se pred očima povija.

Rekao bih od tuge,

ali tuga nije nešto što se pripisuje drveću.

Sličio je meni, no on je bio povijen, ja nisam, premda bih trebao biti.

A onda, kad je postalo nepodnošljivo, a pod izlikom da mi zaklanja vidik, ja sam ga uspravio.

Njega, bora, ne svoj pogled, dotle još nisam dospio.

Mora da je pucalo u njegovoj poniznoj povijenosti

kad se mlado deblo izvijalo, propinjalo u neku novu slobodu što ju je podržavalo jedno zategnuto uže.

Mora da mu je sad još teže biti uspravan gledajući mene, preslabog da podignem pogled i da nam se dvije oslobođene visine sretnu.

RANO JE JUTRO KAD NAGA ŽENA KLEČI NA KUHINGSKOM PODU I MOLI

Rano je jutro kad naga žena kleči na kuhinjskom podu i moli.

Dim na toplani izvija se posve uspravno.

Sopran iz Schnittkeova madrigala miješa se s glasom uličnog prodavača
krumpira što dopire odozdo.

Studen se okomito spušta prema korijenu zaboravljene biljke na balkonu.

Kad je prodavač otišao, ponovio sam taj madrigal i ženin mi se glas
učinio nepodnošljivo usamljenim. Još maločas je bila s njim, a već ju je napustio.

Kao da je odjednom nestala podrška uspravnosti, glas joj se slomio,
besciljno

uputio nekamo vodoravno, posve ravnodušno.

Čemu se molila naga žena u zimsko jutro?

Tá njezina je uspravnost u kuhinji posve dostatna.

SVOJE BI SE TEŽINE HTIO RIJEŠITI PA O TIJELO VJEŠA UTEGE

Svoje bi se težine htio riješiti pa o tijelo vješa utege.

Ali što će mu utezi kad je sam sebi dovoljan teret.

Dok trči, on to ne zna, jer da zna, ne bi trčao, po krošnjama bi vješao
čudno voće.

Zato trči, svako poslijepodne, onda kad mu sunce po stazi razvuče sjenu,
onako tanku kakvim se ujutro pred ogledalom zamišlja.

Preselio se taj sitnibrki čovo u te dvije bućice u rukama
a svaka zemlji teži kao

obješeno tijelo gornjostubičkog seljaka na slici Krste Hegedušića.

Još mu i kapljice znoja odnose tijelo, raspršuju ga uz prašni put, unose
genetski razdor u okolno bilje.

Kroz sportsku mu majicu napokon probijaju rebra, kao da i ona
napuštaju
tijelo.

Svakoga dana pušta sve duži sve tanji brk – možda će ga spustiti i do
zemlje,

mravima otvoriti put do svojih nozdrva, predati im se,
neka ga razvuku, ono što preostane, po cijeloj zemlji,
gdje god mu se vukla sjena.

TI, KOJA KOSOM MLATARAŠ LIJEVO-DESNO

Ne daju mi čitati u tramvaju, a posebice ti, koja kosom mlataras lijevo-desno.
Bacaš mi je posred stranice, pljuuus, nestaju sve riječi da bih podigao
pogled.

Što bi rekla Jane Hirshfield, zašto sam zastao
usred njezine pjesme *To Judgment: An Assay?*

Ti mi svojom kosom mijenjaš život,
kao što „artičoka mijenja okus
svega što se jede poslije nje“, kaže Jane.

Kosa je čudne naravi, prividno mrtva: možeš je rezati, paliti, a ipak
raste.

I onda je moji živi prsti prevrću, zapliću se u nju, upliću svoj život, tuđi život,
mijenjaju im okus.

Recimo da ti odjednom poželim vidjeti lice dok zabacuješ kosu.

U najboljem slučaju mogu se nadati
tek bljesku tvojih ruku, koje će se pojaviti iznenada,
podignuti kosu, prstima je pročešljati,
a onda opet pustiti da pljusne
preko stranice knjige, nemilosrdno,
poput vode što je na kraju smjene u briačnici
iz kante izbacuju na ulicu.

ZRNO RIŽE

Zrno riže,

odgurnuo sam te pod komodu, i u tom kratkom trenutku-zrcalu,
odnijelo si mi sve što je stajalo na svojim kakvim-takvim nogama i
zabilo ga u mrak. Sve što sam milovao pogledom sad se u njemu
koprca, poput jegulja u jezeru koje se nepovratno
suši.

Milovao sam

: tvoju ruku, od lakta naviše, do pazuha

: stražnji dio uha, kad se nadlaktica zasitila

: kosu, tamo gdje se podala koži

: napetu kožu bedara da se još više napne

: stopala, jer u njima se krije i ruka i uho i kosa i bedra

Zrno riže, zašto nemaš neprozirnost pšeničnog zrna,

nesposobnog da išta ukrade, u sebi pospremi

sve što sam vidio? Pšenično zrno nije zrcalo

i s lakoćom pada s klasa, ne noseći ništa.

Čak ni ne zna hoće li proklijati.

BEZ SVOG JE TIJELA ŽENA KOJA HODA STAZOM

Bez svog je tijela žena koja hoda stazom

štapovima se potpomažući

S prvim je zamahom štapa izgubila polovicu tijela Druga je
polovica otišla sa zamahom drugog štapa

Sad štapovi stazom sami hodaju

nepokretnosti stabala ne mogavši se načudit

DVA ČOVJEKA

Dva čovjeka gaze jedan drugoga
Oba u jednaku kaputu i s torbom u ruci
kad jedan digne nogu odmah i drugi

Dva čovjeka gaze jedan drugoga
temeljito kao da su o gaženju
učili cijelo dvadeseto stoljeće

Dva čovjeka gaze jedan drugoga
ni jedan ne ispušta ni glasa
i to su još usput naučili

Dva čovjeka gaze jedan drugoga
i išlo bi to do konca vremena
dizao bi nogu jedan dizao bi i drugi

Dva čovjeka gaze jedan drugoga
no zasja sunce i lokve učas nestane
jedan opet diže nogu drugi mu ne uzvraća

ZAMARANJE GLAVOM

Da se s glavom i dalje zamaram
ili da ju jednostavno tijelu prepustim
Dok satima čitam uspravna se drži
Njezin prvi pad tumačim slabošću štiva
Drugi pak znanom slabošću tijela
Treći joj pad ovisi o zavjeri štiva i tijela
Kad neko oko u štivu tijelu namigne
glava učas spremno klone
Ruke još neko vrijeme hvataju štivo
kao da su riječi nešto što sipi iz oblaka
Dok na prsima glava spava
posve joj je svejedno
tko kome sad namiguje

ŠTAKE

Evo drvenih štaka koje nitko neće –
naslonile se jutros na stablo u parku,
čekaju da iz njih mlado izbije lišće.
Tek ih neki smiješni nemir trese:
što ako im se zaboravni vlasnik vrati?
Tad svoje lišće vidjeti – ipak neće.

S KIŠOM ŠTOŠTA ZNADE NAPADATI

s kišom štošta znade napadati
s njom se pokrenu svi padu skloni
peteljke kućnog cvijeća igračke vlasi kose
lete dolje jer obratno ne ide
vjetar kadšto neku vlas vrati gore
ali što s tijelom i njegovim uvrnutim umom
u njega se nada javi tek iz zavisti prema vlasi

TRIPTIH O SITNIM BIĆIMA

INDIJCIMA SE TO NE BI DOGODILO

Tlo – još vlažno od popodnevnog pljusk. Svaka travka nebu uporno vraća kišu. I u tom, bezazlenom dijalogu, večer nismo ni zamijetili – odjednom je bila tu, između dva nadolijevanja čaja.

Naoblaka se bila raskinula – pozvao sam te da promatramo zvijezde. Malo znamo o njima, no to neće umanjiti užitak promatranja.

Poslije nastavljamo piti čaj na terasi.

Na podu – kao prazni kožnati novčanik, zgažena žabica. Čini se da sam je donio na potplatu sandale. Ništa nisam čuo (kao da smrt živog bića mora biti čujna.)

Indijcima se to ne bi dogodilo, kažeš, oni hodaju bosi iz obzira prema sitnim bićima.

Neću više hodati noćnim vrtom.

Napiši mi pjesmu o tome, još kažeš, potaknuta čitanjem starih kineskih pjesnika.

No kako, iz obzira prema kineskim pjesnicima, napisati pjesmu o zgaženoj žabici?

MAKAR BEZ SJAJA U RASPODIJELJENIM OČIMA

Ono što navečer ugledah na podu temeljito me uzdrmalo:

Otpadak, rekoh poluglasno, i
nogom ga lako odgurnuh.

Ali onda, kad je noga već predaleko otišla i kad ju je bilo nemoguće
povući natrag, shvatio sam što je posrijedi: bio je to onaj veliki kukac,
komarcu nalik, što je još prije desetak minuta oblijetao oko moje
glave i koji i sad pokušava lijetati, makar bez nogu, takva mu je
volja za životom.

Ali on nema svoju volju, pomislim, pa kako da se obazire na vlastite nožice
lelujave u noćnom zraku?

Makar bez sjaja u raspodijeljenim očima,
onom što ga je vodio oko moje glave, grma bambusa na balkonu
i mlačice vode od nedavnog pljuska
– on leti,
ostavlja me s mojim duboko ukopanim nogama.

OČI, U KOJIMA JE NEKAD PREBIVALO NEKOLIKO STOTINA TEBE

Da, da, možeš, možeš, ti svakako možeš, malenom zlatnom kukcu,
ljetnom hruštu,
pomoći da ustane iz svoje presušenosti, u koju se obično pada
u trenutku smrti.

Dovoljno je da pomiluješ njegov tvrdi pokrov, taj prijenosni lijes,
sav kvrgav od uzaludnih pokušaja da letom kroz staklo napusti
tvoju sobu, i on više neće biti suh i nepomičan,
njegove ukočene oči, u kojima je nekad prebivalo nekoliko stotina tebe,
izbistrit će samo jednu tebe – onu koja ga gleda,
i kratkim pokretom ruke samo za njega
otvara prozor

SVE ŠTO SAM DOŠAO OPRATI

TREBA USRED SKOKA STATI

Treba usred skoka stati

kako to čini dječak što na ulicu upravo istrčava iz dućana
i što duže želi ostati na tom sigurnom mjestu usred skoka
zračnom džepu što ga ruke mogu beskrajno rastezati
a tek noge

nogama je uvijek namijenjena zadaća
da bar za nožni palac budu ispred ruku
najbolje da se udruže pa da džep bude prostran
i kao u svakog dječaka da u njemu bude svega
i džepni nožić i zgužvani papirić i žuti novčić
i da ga taj džep jako uspori
i da nikad ne stigne
do svog mjesta u crnoj kronici

IZ RUKE MI IZLIJEĆE PISMO

Iz ruke mi izlijeće pismo
jedva da sam ga dotaknuo
S njime sadržaj
nisam u njega ni zavirio
I kad klizne u procijep vrata lifta
mogu ga tek pratiti okom
s olakšanjem pogledati
svoju nespretnu ruku
biti joj zahvalan
što me poštjednala
ona dobro zna čega

JEDAN MUŠKARAC U TRAMVAJU (jednoj ženi u tramvaju Milivoja Slavičeka)

Jedan muškarac u tramvaju, pramenom crne kose skriva lice
i tko zna što još. Možda razlog zbog kojega vadi nož i njime počinje
guliti koru na prutiću.

Iverje pada na pod, gomila se, njušim dim vatre koja će uskoro planuti,
vrata će se zablokirati, neće se moći van.

Bit će to trenutak kada će muškarac završiti s guljenjem i naše
pogledе s lakoćom spustiti do poda.

Možda je čovjek ipak drvo pa kad ga se ogoli
dršće

vlastitim znojem gasi požar
što samo što nije

SVE ŠTO SAM DOŠAO OPRATI

Od jutra joj oči vise, ne dižu se, nešto pretražuju
dolje, ispod pulta, kamo mi ne dopire pogled,
položene dolje, beznadno,
njima žena u kemijskoj čistionici
zaustavlja njihanje rublja, obješenih kaputa, zuj perilica,
prikuplja poglede što su ostali počivati na košuljama, kaputima
tudi stid
i s njim sve što sam došao oprati

SÂMO TIJELO SJEDI NA STANICI I ČEKA NOĆNI AUTOBUS

Neću misliti na ludog čovjeka na autobusnoj stanici (neće on
ni na mene, u tomu smo jednaki, čemu vjerovati u empatiju)
neće se njegovi trzaji lica usjeći u mene, i njegov nečujni škrgut (usta
se otvaraju i zatvaraju, ali ništa se ne čuje), neću
na to misliti, ni kako se sve njegovo, ono što ga je moralo dovesti
na klupu u taj sitni sat, taj zamor, potrošenost, vraća
meni, koji sam od njega otišao još davno.
Uzalud baca udicu za mnom.
Prijatelju, druže, zapomaže.
Riječi su beskorisne kad nose prisilu.
Vidi, toliko se povio da mu se ne vidi glava:
sâmo tijelo sjedi na stanici i čeka noćni autobus.

ČAS KROŠNJA S JABUKAMA ČAS PRAZNINA VEDROG NEBA

Dugom drvenom motkom starac mlati po krošnji jabuke sred parka između dviju zgrada.

Nemilosrdan je i gotovo nezasitan, i ta mu pohlepa postupno izmiče nadzoru.

Običnu želju za jabukama već je davno zaboravio i sad je uzalud pokušava dozvati.

Dok mlati, tko zna što i zbog čega zapravo mlati.

Zamišljam njegove oči koje puni

čas krošnja s jabukama,

čas praznina vedrog neba.

PLAŠI ME ZVUK KOJI MI SE PRIBLIŽAVA

Po desnom bedru praznom se plastičnom bocom udara mladić
koji mi ide ususret.

Zvuk poput krtice baca iza sebe žustrim ga hodom želi preteći
što prije zaboraviti. A noć je i zvuk te zarobljene praznine
pingpongira među zgradama. Čini se da nešto istjeruje
iz sebe. Vjerojatno jednako zarobljeno. Otud taj bijes
pa pomislim:

Spreman je na sve.

Ulijećem u prvi vrt i
s biljem čekam svitanje.

TRIPTIH O MUHI

NADMETANJE S MUHOM U NEDJELJNO POSILIJEPODNE

U sparno nedjeljno poslijepodne muha i ja uvjeravamo jedan drugoga
kako onaj drugi ne postoji.

Vjerojatno smo posljednja bića na svijetu
što se stisnuo na veličinu golog oka (
i zato se, valjda, tako pomno prebrojavamo).

Kada po tko zna koji put začujem njeno zujanje,
ustanem iz postelje i ono prestane.

Zazuji čim legnem,
i na svoj mi način još jednom poruči
kako me u ovoj sobi nema.

I nema me, kao ni nje:
unutra je samo naše zujanje,
manje-više dosadno.

MUHA JE SJEDILA NA ZIDU

Muha je sjedila na zidu gotovo cijelu večer.

Spava, rekoh.

Mrtva je, rekao si poslije duge šutnje.

Muha je sjela na zid još topao od ljetnoga sunca

i pomislila

kako bi baš ondje, i baš tad mogla umrijeti,

pomisli netko od nas dvojice,

možda i obojica.

Ali muha ne misli, i kad je napokon takneš prstom,
odleti.

MUHO, OSLOBODI MOJE ČITANJE

[Dok čitam novine na tramvajskoj stanici] jedna se muha zaplela u novine,
vješto,

nožice je zabola u papir, ne da se otresti.

Što ću s tobom muho, kažem, iziđi, iščupaj se, ostavi moje novine,
moj smisao stajanja na stanici,

jer tramvaj uporno ne dolazi, kao da svojim nedolaskom briše i samo
postojanje stanice.

Izlazi muho, doista ću povjerovati da stanice na kojoj stojim i nema,

Muho siđi, oslobodi moje čitanje, što ću ja bez svog čitanja,

ono me drži ovdje, na stanici, utvrđuje moju okomicu.

Zatvaram i otvaram novine ne bi li muha odletjela no uzalud

ona još dublje zabada svoje nožice u papir,

još malo i cijelo će joj tijelo ući među riječi posložene po nekakvom
smislu.

Zatvorio sam novine i od straha ne želim ih više otvoriti.

Muha će uvijek biti jača od mene, i kad otvorim novine (a rekao sam da
neću),

tko zna što ću zateći

KAD USTANEM I UGASIM SVJETLO

KAD USTANEM I UGASIM SVJETLO

Kad sred noći padneš u malen ribnjak, ježu, ne moraš se bojati.
Čitat ću na terasi i čut ću tvoje pozive upomoć, neće me zaglušiti
zujanje noćnih leptira. Pljuskat ćeš, privući i seosku mačku, koja će
sjesti na rub zamračena ribnjaka i čekati da vidi hoćeš li isplivati.
Ne brini, spasit ću te. Evo, već sam s lopatom u ruci krenuo da te
izvadim, moja će brižna žena osvijetliti ribnjak, i tvoje uplašene oči.
A poslije?

Poslije neće biti lako sjediti za stolom, odustat ću od čitanja, piti vino
i misliti kako sam te od utapanja spasio samo zato kako bih
isprobio potvrdu da sam još kadar učiniti nešto dobro. Zato me
tvoje spašavanje i ispunja zadovoljstvom. Jer to malo praćakanja
i noćne buke prekriva nešto posve ozbiljno, nešto što se skriva
od izlaska, pa i onoga na umekšanu noćnu svjetlost.

Na stol i dalje padaju različiti noćni kukci.

Među njima miruje zeleni skakavac.

Posve sam uvjeren kako će poslije,
kad ustanem i ugasm svjetlo,
uživati u onome što je zapamtio.

PITAJTE CIPELU

Što radi cipela u travi u parku? Odmah je pitajte.
Dajte joj do znanja da je to nedopustivo. Pitajte je
zašto je sama, gdje joj je lijeva ili desna, zašto je ne traži.
Zašto je pristala na samoću. Poslije pljuska puna je
mutne vode. Noću se u nju uvlače kukci. No to je ne grije.
Pitajte je kako je tako daleko dospjela, da više ne zna gdje joj je druga.
Zar ne osjeća potrebu da je sretne, da se jedna drugoj ispričaju
i potom budu spokojne. Pitajte je i gdje joj je čarapa,
koju je netko morao skinuti, zbog vrućine, znoja. I nju mora
tražiti. Da se čarapa ne osjeća odbačenom. Zato brzo u potragu.
Negdje su i hlače, na njima džepovi, kad ih izvrneš, ispadnu
dokumenti, ili ispadne ništa. Opasač, ako postoji na tim hlačama,
drži li još tijelo, ili tijelo njega? Njemu je košulja lisnato stablo,
i cvijet, ponosi se njime. A najvrjednija je glava, ako je još gore,
koja zna gdje joj je lijeva, a gdje desna cipela. No ako nje nema,
nema ni cipele, ni lijeve ni desne, a ta cipela u travi u parku
samo je cipela bez svojega živoga tijela,
i to je ta žalost s kojom je natapa kiša.

POSLIJE POPLAVE

Otkud riba u zraku, nedaleko od Save? Ne leti, ne pliva – čami
na zračnoj plitici uplašena vlastitim mirisom.

Je li to ona tvrdoglava, žutih peraja i slobodna duha?

Ili pak ona zbunjena, crvenih peraja, a crne utrobe?

S poplavom jurnula iz rijeke da bi prolunjala
među zatečenim skakavcima, voluharicama i gušterima?

Je l' joj se trbuh vukao po blatu kad se svega zasitila,
a druge se, pribranije ribe, već bile povukle u rijeku?

Sad se ondje na ledini samotinjski bacaka,
polijeće, pa pada, blatom prska okolnu povaljanu travu
i osjeća da čini dobro:

preko nepomičnih tijela sitnih bića navlači zemni pokrivač.

ZAMAHNUO JE RUKAMA KAO DA ĆE POLETJETI

(Izišavši iz autobusa) zamahnuo je rukama
kao da će poletjeti.
Ali nije. Ruke jesu,
i on se sad pita (hvatao bi se za glavu,
da ima čime)
zašto se to dogodilo, zašto su mu otišle,
jer to se i nije smjelo dogoditi.
Ljudi ne lete, pa tako ni njihove ruke.
Kažem li da sam se samo šalio kad sam zamahnuo,
hoće li mi se moje ruke vratiti?
Zavrtime li glavom u nevjerici,
hoće li mi i ona otići?

O

O ČAJU (ili o želji)

Dugo nisam pio čaj.

Voda je čekala, i čajnik, i štednjak.

I žlica ispunjena čajem u ruci,
drhtava od napora.

Svi su čekali.

Ako sad skuham i popijem čaj,

je li to moja želja ili njihova *priručnost*?

O ŽLICI (za zajedničko ljetovanje)

Zamišljam jušnu žlicu za zajedničko ljetovanje:
drška bi bila zajednička, a onda bi se račvala,
slična zmijinom rašljastom jeziku na čijem bi kraju bile
dvije malene žlične duplje. Lijeva bi bila tvoja, a desna
moja, ili obratno, dogovorili bismo se. Zapravo, ne bismo se
trebali dogovarati. Tek bi u ljubavi zamjena postala
posve beznačajna – što bismo više grabili „tuđom“ žlicom,
naša bi ljubav bila čvršća, postojanija, ne bi nas brinulo
što ne stavljamo svoju žlicu u svoja usta.

O KIŠI

Potiskuje sve šumove osim vlastitoga, kišoljubivo
umnožava svoj šum, glas drugih je njezin glas.
I nije joj dovoljan miran noćni pad – svakom zvuku
padanja pridružuje šum zapinjanja o stabla, listove, zidove
kuće, pada na pločnik. Uzalud još dižeš kišobran i
slušaš kako bubnja po njemu. Svi se udružuju
ne bi li na sebe prenijeli dio šuma, ne bi li kišu izbavili
iz razorne kišoljubivosti. Usput smo slušali šum pada
na pločnik, zapinjanja o stabla, o listove, o zid...
Koji je od njih zapravo šum kiše?

O JABUKAMA (klupi i slobodnim rukama)

Muškarac i žena sjede na klupi u parku i jedu jabuke.

Jesu li zato ovamo došli njih dvoje, da bi skriveni od drugih jeli jabuke?

Sunce je već blago, trave žute i povijaju se prema zemlji.

U zraku su vrane: samo kruže, ne grakću, ništa ne vrebaju,
kao da su im svi poslovi dovršeni.

Potom je muškarac slobodnom rukom obgrli, na što mu
ona uzvratila svojom slobodnom rukom.

Ništa ne govore, samo grizu, svako svoju jabuku, i čini se
kako uopće nisu od one sorte koja grize jedno drugo,
kojoj je onaj drugi jabuka, i to nezrela, i koju mršteći se jedu.

Možda se sve ono bitno već dogodilo i zašto ne, hajmo
sad jabuke jesti, misle oni zagrljeni.

O DISANJU

Teško diše i hrapavost tog disanja prodire kroz zid.

Istina, potraje da razlučim taj zvuk od ostalih – radijskog programa u sobi, vode koju prije ponoći pušta u kadu kako bi se okupala, rasprave u stanu iznad, dizala kojim stiže nakon cjelodnevna izbijanja. Netko teško diše, i kad to napokon shvatim, ustajem i prvo utišam radio, emisiju *Poezija naglas*, u kojoj glumac upravo čita pjesmu *Miris čaja* slovenskog pjesnika Primoža Čučnika. Čini se kako pjesnik želi opisati tananost prijateljstva. No mene više zanima tananost toga što se zbiva sad i ovdje, želim doznati tko i zašto tako teško diše kasno noću, i kako je moguće da to čujem kao disanje nekog pored sebe, kada pored mene nema nikoga, jer ti već spavaš, i dostaje da zastanem pred vratima spavaće sobe pa da se uvjerim kako ono teško disanje nije tvoje. *Ah, to dijete, kašlje i plače, ponovno kašlje i plače*, mogao bih pomisliti, ali ne pomišljam, jer to su samo stihovi japanskog pjesnika Mijazawe Kenjija, iz knjige što je upravo čitam i čije mi riječi odzvanjaju kao vlastito iskustvo.

Uostalom, točno jest da teško diše, ali ne i da kašlje i plače, što sve čini još složenijim, možda i težim. To disanje bez podrijetla oteža i moje pa stanem razmišljati o njemu, disati u intervalima, čas brže čas sporije. Je li to disanje djeteta? starca? Tako je ravnomjerno, ne hropće i ne staje da bi potom provalilo iz pluća. Tako bi valjda trebalo zamisliti disanje nebesa: jednolično, kao da ga nema, a ipak je tu. Cestom prolazi automobil i načas mi prekida osluškivanje. Kao da je disanju šum automobila umekšan tek palim snijegom ponudio spasonosnu stanku, časovito odmorište, kao malu podvalu, jer opet će nastaviti jednako mučno. Od tog se časa, čini se, disanje počelo hvatati za svaki šum, osobito za onaj lutajući, bez podrijetla, sličan sebi, u njemu traži kratkotrajni spas, mogućnost da odahne. Teško disanje živi od protjecanja vremena – mučnije je što vremena ima više, i zato ga sebi nauštrb odgađa, produžuje, skriva se u izvoru svakog, pa i najmanjeg šuma, poput onoga kad netko blizu izdahne, a nisam siguran jesam li ga čuo, ili me zapahnuo svojom vlažnom toplinom. Već mi je uho na zidu, jednom drugom, trećem, četvrtom. Nema disanja u zidu, ono možda prolazi kroza nj, ali u njemu ne ostaje, tek kao fantom kruži sobom i tjera me da se zbunjeno osvrćem, i uzalud tražim tijelo u groznici koje negdje s naporom diše i zove me da ga upoznam, i da ga tim poznanstvom lišim bar dijela tereta što ga nosi kroz noć: onoga što se gomila kad bolesnik shvati kako nikome nije stalo do njega i kako može do mile volje s mukom disati, a da će to zidovima stambene zgrade odjekivati poput šumećih vodoinstalacija. Zašto bi nekoga zabrinulo hrapavo noćno disanje, osim da o njemu misli kao o uzroku svoje nesanice? Zar nije uzeo lijekove i primirio se ispod pokrivača, mora li zato

druge gnjaviti, misli netko tko je ustao iz svoje postelje i prislonio uho na zid. Kada ponovno legne, možda će njemu disanje postati problem, zaboravit će kako se diše a da se ne misli na disanje. Uskoro će mnoštvo sjena kliziti spavaćim sobama u potrazi za pravim ritmom disanja. Jedan će o drugome misliti kako mu je upravo on upropastio san i lakoću disanja. Drugi će se odjenuti, odnosno, već se odjenuo i sišao na ulicu. Lopatom čisti snijeg, i to je ono što sam možda čuo kao teško disanje: tek ravnomjerno struganje lopate po snijegu sred noći, i s njim nabiranje nebesa.

O BUCI

Navodno, Bog čuči kraj svakog rođenog djeteta i pripovijeda mu, izmamљуje iz njega krik. Djetetova tišina je poraz Boga. Ali sve ide prema njezinom poricanju. Cage ju je ograničio na 4' 33"; znao je da bi duže ustrajavanje na tišini raznijelo granice postojećeg svijeta. Dijete kratko biva i onda odraste. Proći će mnogo godina prije nego što će zastati da bi oslušnulo vlastito pomahnitalo srce. Može li se buka izmjeriti? Vjerojatno može, mjerni su instrumenti navodno pouzdani. Recimo, mrtvo tijelo glumice Adrienne Shelly. Izmjerimo ga bez stida i izložimo na hladni odar. Iz svog se newyorškog ureda spustila kat niže kako bi prigovorila zbog buke što ju je stvarao mladi radnik na crno. On je potom s lakoćom ubija. Bog ga je kušao devetnaest godina i pobijedio. Pobjedom koja je bila i poraz. Odsutnost ljubavi i Boga je tišina. Što je odsutnost tišine? Bog uvijek znade postaviti pitanje na koje nema odgovora. Ne prođe niti jedan trenutak a da ne čujem kolanje krvi kroz tijelo, treperenje dlačica u nosnicama. Gdjekad ne mogu zaspati jer čujem samoga sebe – ima li išta strašnije nego neprekidno biti svjestan prisutnosti vlastita tijela? tijela koje se prevrće po postelji, koje izbacuje gorki zrak što se sudara s jastukom, odbija od njega i vraća uhu. Uho je skladište u kojem je pohranjeno stenjanje žene koja vodi ljubav: čujem je čak i kad to ne čini. To je i skladište u čijem tamnom kutu vrišti djevojčica. U njemu se svako malo pali bušilica koja želi popraviti nered svijeta. Njoj se pridružuje zavijanje automobilske sirene. Je li i tu riječ o popravljanju svijeta, ili tek o težnji da sve dobije svoje zvučno tijelo, jer je inače nezamjetljivo? U dalekom kutu ušnog skladišta je i ptica, uvijek samo jedna. Ona koja svojim pjevom dovodi u pitanje značenje kristalne noći. Ptice, čiji pjev ne uspijem prepoznati noću, vrata mi se danju. Ne zateknem li koju u džepu kaputa kad se vratim iz šetnje, bit će ispred vrata stana. Drhtat će mokra, sretna što se sklonila od kiše. Ili tko zna od čega drugog. Zar me ne prepoznaješ, govori mi i kljunom mi kucka po dlanu. Ali ja te ne razumijem, zar ne znaš pjevati? Ona mi i dalje kucka po dlanu, odbija išta iz sebe ispustiti, i učas je to samo prosjak, pruža mi zgužvani požutjeli papirić, u očima mu umor i sljepilo, možda i neizlječiva bolest. Uzmite i bar pročitajte, govori mi, i dok zatvaram vrata listić pada na pod, i nestaje svjetla na stubištu. U 4.48 ujutro spuštam se iz svog stana kako bih prigovorio zbog buke što su je stvarali dokoni tinejdžeri. Na kušnji su već devetnaest godina. Dobro se zna što će se zbiti. S lakoćom me premlaćuju. Zašto da se stidim – pokazat ću svoje ožiljke, ne moraju bucati samo radi mene. Neka pište kao ekspresni lonac, kao izgubljeni pisak vlaka. Još se snažnije poraz riječi upisao u moje tijelo. No nadu ipak nisam izgubio.

O POGLEDU

Njena sagnuta leđa, pramen tamne kose na potiljku koji svako malo potresa kretnja ruku, dolje, izvan vidnog polja, pod čija se nečistoća skrila u sjeni hladnjaka sa suhomesnatim proizvodima i ja koji možda stojim s druge strane, osvijetljen, sa spremnom rečenicom kojom ću zamoliti dvadeset dekagrama kuhane šunke u crijevu, kažem „možda“ zato što nisam siguran mogu li ičim ovjeriti svoje stajanje ispred hladnjaka, a nitko mi ne može potvrditi da doista stojim ispred. Ima li išta jednostavnije od pitanja kojim ću prodavačicu zamoliti da mi nareže salamu, na što će ona kimnuti, rukom posegnuti u hladnjak, izvući jednu, onu već rezanu, odnijeti je do stroja za rezanje, zatim odvagati narezano, pa još malo rezati sve dok ne bude onoliko koliko sam tražio. Leđa su joj se načas uspravila, tijelo se zavrtjelo i prenijelo glavu na drugu, osvijetljenu stranu, sad joj pomalo nazirem lice, više hipotetski, jer još nisam siguran jesam li ondje, no njezine oči i dalje bježe, love prizore u zakucima ispod hladnjaka, istražuju nakupine prašine i smeća, možda i životinjice što su se rastrčale kad je podignula zagubljeni komad sira i stavila ga u kantu. Na polici iznad je polovica raženog kruha: njegova se površina osušila i ta mala suša već prodire u samo njegovo središte. Kad prodavačica zamijeti da se dokraja osušio, da se okamenio, bacit će ga. Za druga dva, bijela kruha još ima nade. Možda netko uđe, premda je deset minuta do zatvaranja, i kupi ih jer njih nije poharala suša. Iznad kruha su vrećice s mlincima i krušnim mrvicama i nekoliko pakovanja prepečenca. Prodavačica se uspravi, napokon joj vidim cijelo lice, izduženo, maslinasto lice obrubljeno tamnom dugom kosom, možda, ako se malo potrudi, ona ugleda i mene i potvrdi da sam ondje i čekam je. Ali još me nema ispred hladnjaka sa suhomesnatim proizvodima i ona u posljednjih nekoliko minuta svog mizerno plaćenog posla ulazi u malu prostoriju i, vjerojatno kao i svakoga dana, uzima metlu i mete one nakupine na podu. Glava joj se opet gubi između sagnutih ramena, crvena se kuta nabire i njiše lijevo-desno, cijelo se tijelo presavija, skriva u naborima. Do trenutka kada će, uspravljena i bez nabora na kuti, doći preda me i ponuditi se, šutke, jer ne može više ni riječ prozboriti, iscrpljena i suha poput onoga kruha na polici iznad, pet minuta prije zatvaranja dućana, ja sam već pregledao sve ponuđene proizvode u hladnjaku, usporedio kvalitetu ponude s visinom cijene, još jednom pogledao na sat, zavrtio se na vršcima cipela, promatrao drugog prodavača koji je, sagnut ispred police sa sredstvima za pranje suđa nešto črčkao u svoj notes a lice mu je krasio zagonetan osmijeh. Popravio sam ruksak na leđima i posve slučajno, kažem, slučajno, uhvatio pogled prodavačice. Ali mene u njemu više nije bilo.

O PTICAMA

Nikad neću moći ništa reći, nikad im se neću moći približiti. Ptice su prijelazna bića između kocke i piramide. U kocki je šifra za slatko, u piramidi energetsko polje vječne mladosti. Ptice imaju šuplje kosti, da se u njima odmara zrak, dok lete. U njima je moj san, za koji vjerujem da je istina, o kratkom letu s vrha brijega do kola sa sijenom na koja sam se meko spustio. Bijaše srpanjsko poslijepodne, tisuće su mušica letjele zrakom. Samo ptice imaju mlade ptiće, što je esencija svih potrebnih nježnosti. Zavist cvrčaka leži im kao teg u srcu, ali izdrže. S nijemim ribama je lako, one su točno ono što ptice jesu, ali u izokrenutom svijetu vode. Zato im pomažu da ljepše pjevaju, što je gotovo kršćanska misija. S njima je razgovarao sv. Franjo Asiški – ptice su mu zobile riječi iz usta, on pak njihov cvrkut. Messiaen mu je samo bio dobar učenik koji je približnom vjerno zapisao učiteljeve razgovore. Recite mi što je radost, pitao je i one su mu odgovorile. Kojim kablovima putuje? Možda bežično? Kome se treba javiti? I koliko to košta? Ali više se ne može razgovarati s pticama, čak ni onako kako je pokušao kineski umjetnik Zhang Huan kad je svoje golo tijelo namazao medom, posuo ga sjemenkama za ptice i potom se u žičanom kavezu izložio golubicama. Treba li ih baš tako privoljeti da razgovaraju s nama? Što? Eno ih i sad dolje, ispod prozora, zoblju. Povazdan. Odlete malo na granu, pa se spuste. I opet zoblju. Ne rastu, ne debljaju se, pjev im je jednak, bile site ili gladne. Zoblju, a nemaju što. Zimi kosovi uvjeravaju zemlju da je bogata, da nije osiromašila zato što je uvenula trava, što je s drveća opalo lišće, što je hladna i čini se da umire. Ti si privlačna, dovikuju joj i ponovno je kljucaju, prave otvore za toplinu. Treba li vjerovati tim stvorenjima u crnome? Glad u njima zalog je istine. Drago mi je što ptice i ja nikad nećemo moći razgovarati. Govorim, a nemam što, nemam kome. Otud privlačnost među nama koju niti jedan razgovor ne može zamijeniti.

O VRANI

(koja me rano jutros dočekala na vrhu police s knjigama i nije ni trepnula)

Sunce nema izbora, želi se ogledati čak i u tekućem izmetu ptice na podu. Gotovo sam nasrnuo jezikom na njega.

O, kako bi to bilo jedno! Ne možeš na izmet jezikom, čak ni u Pasolinijevom filmu. Izmetu se ništa ne može, sam se proizvodi, sam ide na tržište, sam umire. Vrano, u tebi stanuje sunce, jer ono ne može stanovati u samome sebi. Znam zašto si došla u ovu biblioteku – prekopavati po smeću. Nisi došla posrćući za slijepim Borgesom. Jedno bi te njegovo osvrtnje uništilo, danima bi ti perje letjelo naseljem. Pratim te tragom izvrnutih kanti za smeće. Mora da sam negdje skrio to svoje smeće, zašto bi inače došla? Ta svađa između vas dvije, to kriještanje na stablu katalpe punom grozdova bijelog cvijeća, dovela te ovamo. Ne može drukčije, iz svoga smeća ulijećeš u tuđe. Misliš da je život podnošljiviji ako postoji taj drugi.

Imaš dva oka, jednako kao i ja, ali kada me promatraš, promatraš me mojim očima. Tvoje ti ne pomažu, zanijele su se ljepotom mirnog travnjaka do kojeg možda više nikad nećeš doprijeti.

Ako ispod njega počiva more, ne znači da si ti galeb. Možda da se zaputimo nekamo zajedno? Trebalo bi moći letjeti, i moći se nositi s tim smećem u kljunu, u ustima, u ušima.

Zar izbor uopće postoji?

Eno ga, zrcali se na suncu!

O VRTU

(u Središću koji se sklonio u vlastitu depresiju ne bi li odgodio smaknuće)

Kako bi se spasio, vrt se uselio u jamu iz koje je nekoć pobjeglo maleno jezero. Nestanak jezera nitko nije zabilježio, čak ni fotografija – možda još lebdi nad nekom ledinom, traži mjesto gdje će se spustiti i usput razgovara s iskorijenjenima. Njegovo prebivalište je geografska kategorija: depresija, no na nju se ne ide psihoanalizom. Vrt biva prisiljen da se zatvara u samoga sebe. Uostalom, on i jest vrt zbog svoje zatvorenosti. Kad mu maknu ograde od pletera, umre. I zato, kad ga se pusti na slobodu, dječje naivno pita: što je sloboda? Na ovaj se vrt ne ide buldožerima, kao što se ni na ljude što žele slobodu ne ide tenkovima. Neće ga spasiti dobar urod povrća, ruke što vrijedno plijevе korove, kičme što se samo u vrtu s radošću svijaju. U njega se još dolazi kroz šibljе, po odbačnim ružičastim i plavim tepisima, koji potom gore na popodnevnom suncu. U vrt valja doći u zoru, i pritom treba žuriti, žuriti jer je već kasno, dok je svijet još nepomičan u kapljicama rose, a zrele se rajčice ne podaju ničijem pogledu. Ako još postoji utopija, a ovaj vrt ode kao i jezero prije njega, njezin je začetak u nečujnoj selidbi zrnja koje će lebdeći zrakom negdje već pasti, a to može biti bilo gdje, najradije neko zabačeno, ni od koga zamijećeno mjesto: tu izrasta vrt, nasumična radost.

O UPOTREBI

(Diane Labrosse: *Musique pour objets en voie de disparition*)

Stvarima nije potrebno mnogo, dostaje trenutak pa da se smjeste u ravnoteži tihog samodostatnog postojanja, između priručnosti drugima i vlastita užitka. No sve dotle dok se to ne dogodi, trepere djelomice osvijetljene ili odgurnute u mrak bića nalik sebi, jednako osuta zebnjom. Znaš što se dogodilo stolu koji se požalio da je na njemu previše prašine? a premalo otisaka podlaktica? mrvica od kolača? krugova od šalice za čaj? Nedavno su ga odnijeli. Mjesto njega, dolje na podu su utisnuti okrugli tragovi, kao da je u sobi ispred prozora stajala bređa srna i čeznutljivo promatrala park s jelama, javorima, grmovima mahonije i djecom koja, kršeći roditeljske mjere opreza, trgaju plave bobice i gnječe ih u šakama. Jedno je dijete njihov svjež sok razmazalo sebi po licu, druga se djeca, skrivena iza grmlja, njima gađaju ili se valjaju po snijegu. A što je bilo s klinom na vješalici o koji već cijelu vječnost nitko nije objesio kaput ili jaknu, ili bar praznu platnenu vrećicu? Izgrizao je sam sebe od zavisti što neprestano drugi dobivaju a njega zaboravljaju, oglodao se do kosti, više je sad igli nalik. U bezizlaznim trenucima pozne jeseni na njega se nabadaju izbezumljene muhe. Gore na ormariću je boca koja ne sadrži ništa osim samoobmane: već mjesecima vjeruje kako je ono što se u njoj zateklo pošto su je začepili – zrak. Može li zrak izdržati toliko dugo a da ga nitko ne diše? Zar ga diše staklo, njegova prozirna krhkost? Mravi su davno odustali od uspona do njezina grla, ne čeka ih ništa slatko, čak ni opasnost da se survaju na dno boce. Ne zalijeću se ni pčele, eno ih isisana tijela u paukovoj mreži. Ručni se sat u ladici komode zaustavio na 9 i 37, vijesti su prošle, kao i reklame, što se čeka? Kožnati se remen ohladio, ruka ga odavno nije privijala uza se, ljušti se, blijedi mu boja, pucaju žilice od naprezanja ne bi li se iznutra čulo tiktakanje. Srećom, ne zna da su ga zamijenili za digitalni, koji pak i ne zna za se, jer se ne čuje. Evo, sad će se otvoriti ladica, u nju zavući jača, desna ruka i staviti ga na lijevu, košcatiju. Već se čuju koraci. Vjeruj, čuju se. I što ako mu, od iznenađenja, otpadnu kazaljke pa zakaže kad bude morao pokazati točno vrijeme (i s vremenom nestanu svi koji žive u njemu)?

O STABLU (Pačira u Zagrebačkoj banci u Maksimirskoj 68)

Pačira, stićeš se između žičane stolice i sivog trosjeda na kojem sjedi starica. Umorna lica, podbočena desnom rukom, čeka novac, krupne joj oči posivjele od novca koji previše prebiva u njima. Ne vjerujem da ćeš ikad odatle, stabalce moje, osim što ćeš na koncu uvela lišća i suhih grana ipak završiti u kontejneru iza banke. No kretanje donde ionako nije tvoje, na tebi je da miruješ, koraci će pripasti čistačici. Ili njima dvjema. Vući će se, umorne od dana i nakupljena otpada. Bit ćeš im teška, premda je tvoj život netom napustio tijelo. Zar ne postajemo bar malo lakši tad? Ni da pirne vjetar, pomakne grane, zadrhte listovi. Kako će se dva lista dodirnuti, kada nema vjetra među njima da ih spoji? Ništa lakše od zavisti prema onim stablima vani kad ih povija vjetar. Prijeđu tad i kilometre tako zamahujući, izračunali su neki. Sipi prašina, ničija ruka ne prolazi blago po tvojim listovima. Jedna je žena iz dosade čekanja u bolničkom hodniku papirnatom maramicom stala brisati listove na fikusu. Ovdje to nitko ne čini, iz straha da ne propuste svoj red. Svako se ispadanje računa, kao da se time biva korak bliže konačnom padu. Ispod jednog se lista šćućurila božja ovčica. Tko zna kakvom je pogreškom dospjela ovamo. Možda radi razgovora? Razgovarate li? Jer prema tebi nitko ne iskazuje sućut, kao prema tuljanima, ili životinjama s krznom. Nitko u novinama nije uzviknuo kako pačiru treba podržati u borbi za nesmetano kretanje. Vrsta si imigranta koji je dobio sve potrebne papire za boravak u ovoj zemlji. Slična si kestenu, no kesten nikad nećeš biti. Uzalud će tvoj plod htjeti od korijena stići na vrške grana. Ondje se ništa neće zbiti, nikakva ploda. Neće biti ni tajne zaodjenute u bodljikavo ruho. Plod će, nabreknut, pucati u rodnoj zemlji, kojoj smo zaboravili porijeklo, i prosipati sjemenje. Mlada će pačira rasti i klatiti se na vjetru samo u rodnoj zemlji. Ustajem kako bih i sam podigao svoj novac, starica je već odavno otišla, iza sviju ostaje ukočena pačira, malo potresena, list joj se jedan otrgnuo i na pod pao.

O VJEČNOSTI

Ni pitanje postavljeno pauku ne bi urodilo plodom.

I sam plod, prepušten vremenu, prestaje biti plod.

Mišljenje da pauk čeka muhu čista je zabluda, kao i mišljenje samo.

Ne čeka on nju, ona čeka njega. Iz njezinog se zatka rađa pauk. Koji je potom poždere, s razumijevanjem za vrijeme. Zna kako je biti zatočen u njemu. Muhi je lako, oblijeće oko njegove mreže, prelazi razdaljine duboke kao svemir. Pauk jedino mora napraviti mrežu, i kad je razapne, čeka. Ovisi o muhinom poimanju vremena. Bila je na mnogim knjigama. Čitala poeziju, medicinske enciklopedije, dječje sastavke o majci. To traje. Poslije čitanja nožicama si utrlja riječi u tijelo, kao posljednju pomast. Jer gdje joj se upiju, tu više neće moći disati. Upravo na nožicama nosi riječi Stephena Hawkinga. Krajičkom oka, jednim od stotinu zrcala, vidjela ga je kako se mukotrpno premješta s jednog kraja sobe na drugi. Zamalo se zaledila u zraku, prestala letjeti. Zuj je gotovo stekao slobodu, riješio se ovisnosti o tijelu, ostavio ga za sobom. Možda je to krajnji smisao: osloboditi se tijela? Utrljat će i njegove riječi u svoje tijelo. Zajedno će početi umirati, on u njezinom tijelu, ona u njegovim riječima. Tko će izmjeriti razmak između njihovih smrti?

O STOLCIMA

Stolci, čemu se žrtvujete? Kada vas je zapravo pomilovala milost vjere? Živite od težine drugih, jer vlastite nemate? Čija je ispovijed uz kavu bila najmučnija, ili najzabavnija, još niste doznali, i to vas drži na mjestu. Posve je besmisleno da koncem svoje noćne smjene konobarica izlazi kako bi vas vezala lancima. Ionako nikamo ne biste otišli. Svugdje vas čekaju slične priče. No nitko nikome ne vjeruje. Konobarici je vaše vezivanje posao, mora to činiti, nije da u njoj nema ljubavi za vas, mora, ostat će bez posla. Po vama će, kada sve utihne, skakati mačke kako bi se parile. Psi će se provlačiti između nogu kako bi se pomokrili. Padne li snijeg, učinit će vas vidljivima. Inače vas, skutrene u mraku, nitko ne vidi. Kao crno ste roblje na dnu broda što još plovi prema Americi. Snijeg dođe kao pobuna, lanci učas pucaju, lijeću zrakom kao morske lastavice. Zamišljam kako potom stolci jedan po jedan odlaze, svaki svojim putem. Opraštanje ne traje dugo, predugo su bili zajedno, nemaju si više što reći. Ostajem sjediti na jednom od njih. Već je topliji, toplina mog tijela postala je i njegova. Nismo li možda zamijenili uloge? Pa sam ja stolac koji razmišlja o propuštenoj prilici da ode s drugovima dok je još vrijeme, dok još nije svanulo i ponovno se pojavi konobarica. A stolac je postao ja, kojega je neka ljudska nužda istjerala iz kuće i sad toplinu svoju dijeli s onim koji je tuđu težinu uvijek spreman podnositi.

O OLOVCI

O svemu je, čini se, lakše pisati nego o običnoj olovci.
Naime, olovka živi od vlastita nestajanja.
Dok u čaši besposlena stoji, nje zapravo nema,
mjesto nje neko pougljeno drvce svoj posao uzalud čeka.
Kada je u ruke uzme petogodišnja djevojčica,
olovka je odmah razumije i potpuno joj se predaje.
Pride joj bez straha, pusti da se crnilo iz olovke na papir prospe.
Dok crta, pod njezinim se prstima topi tanko tijelo olovke
i uz tiho struganje po papiru rađaju se stabla bez korijenja,
zmajevi, mećave zvijezda, papučice s trepetljikama.
Ako je Sir Walter Raleigh mogao izvagati dim,
tko bi mogao izvagati srce olovke?
Je li crnilo na papiru jednako težini njezina srca?
A ako olovkom crta dijete, i na papir prosipa crnilo,
je li i njegovo srce već pomalo crno da olovci se daje?

Miroslav Kirin

Rođen 1965. u Sisku. Piše poeziju, prozu, eseje te prevodi. Objavio je deset pjesničkih knjiga, fotoesejističku knjigu *Iskopano*, slikovnicu *Zimska potraga* u koautorstvu s umjetnikom Mingsheng Pijem i autofikcionalni roman *Album*, za koji je dobio Nagradu Jutarnjeg lista za najbolje prozno djelo u 2001. godini. Dobitnik je Gorana za mlade pjesnike za 1989. za zbirku *Od nje do vječnosti*. Knjiga poetsko-proznih tekstova *Babanija* 2022. dobila je Nagradu Fran Galović. Dobitnik je nagrade Goranov vijenac 2024. godine koja se dodjeljuje za cjelokupan pjesnički opus. Objavio je, između ostalih, i prijevode knjiga Paula Austerera, Anne Carson i Wanga Jiaxina. Član je odbora Hrvatskog centra PEN-a.

Objavio: *Od nje do vječnosti* (poezija, 1989), *Tantalon* (poezija, 1998), *Album* (roman, 2001), *Zukva* (poezija, 2004), *Iza renesanse* (poezija, 2004), *Jalozi* (poezija, 2006), *Zbiljka* (poezija, 2009), *Iskopano* (eseji, fotografije, 2012), *Zenzancije* (poezija, 2013), *Hipernovalis* (poezija, 2015), *Zimska potraga* (u koautorstvu s Mingsheng Pi-em, slikovnica, 2015), *Lirka* (poezija, 2018), *Malešne* (poezija, 2019), *Babanija* (poetsko-prozni zapisi, 2021), *Zapisci iz dodirnutih krajeva* (putopisna proza, 2023).

Biblioteka Online

knjiga 247

Miroslav Kirin

ZBILJKA

© 2024 Miroslav Kirin

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2024

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Tihomir Dunderović

Fotografija

© Miroslav Kirin

Objavljeno

19. svibnja 2024.

ISBN 978-953-374-193-2 (HTML)

ISBN 978-953-374-194-9 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-374-195-6 (PDF)

ISBN 978-953-374-196-3 (MOBI)

Prvo izdanje

Vuković & Runjić, Zagreb, 2009.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture i medija
Republike Hrvatske.**